

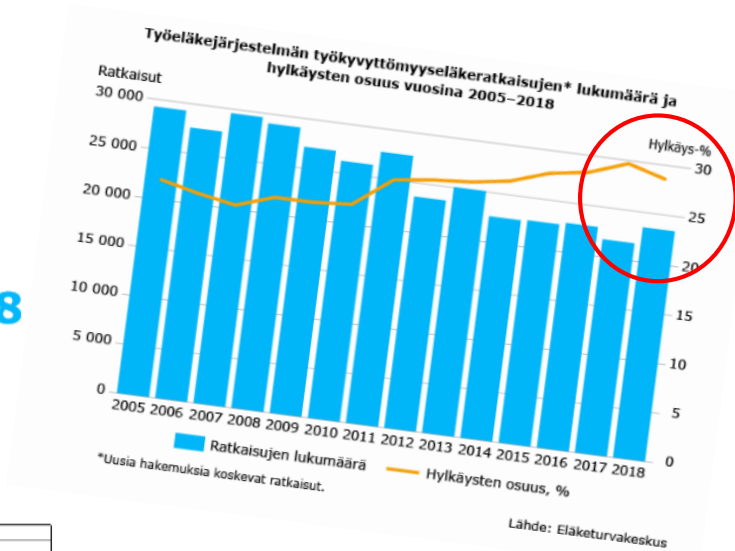
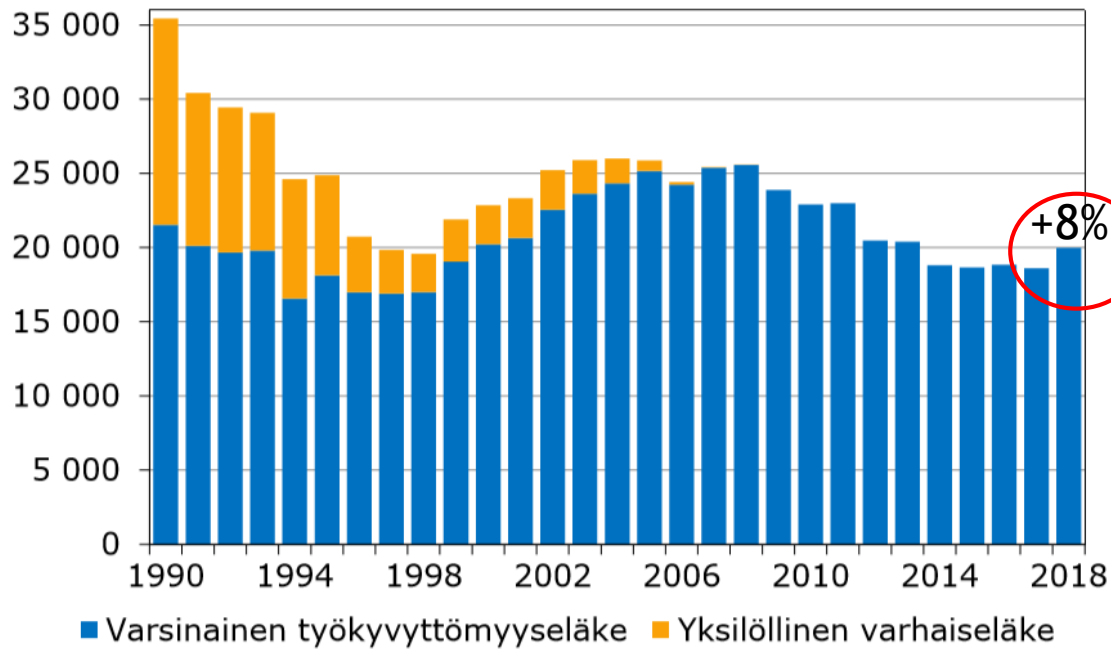
Miksi työkyvyttömyyseläkkeet kasvavat, vaikka työurien piti pidentyä?

Nuorten työeläkekoulu 6.6.2019

Elina Laavi
Yhteiskuntasuhteiden päällikkö
Twitter: @elinalaavi

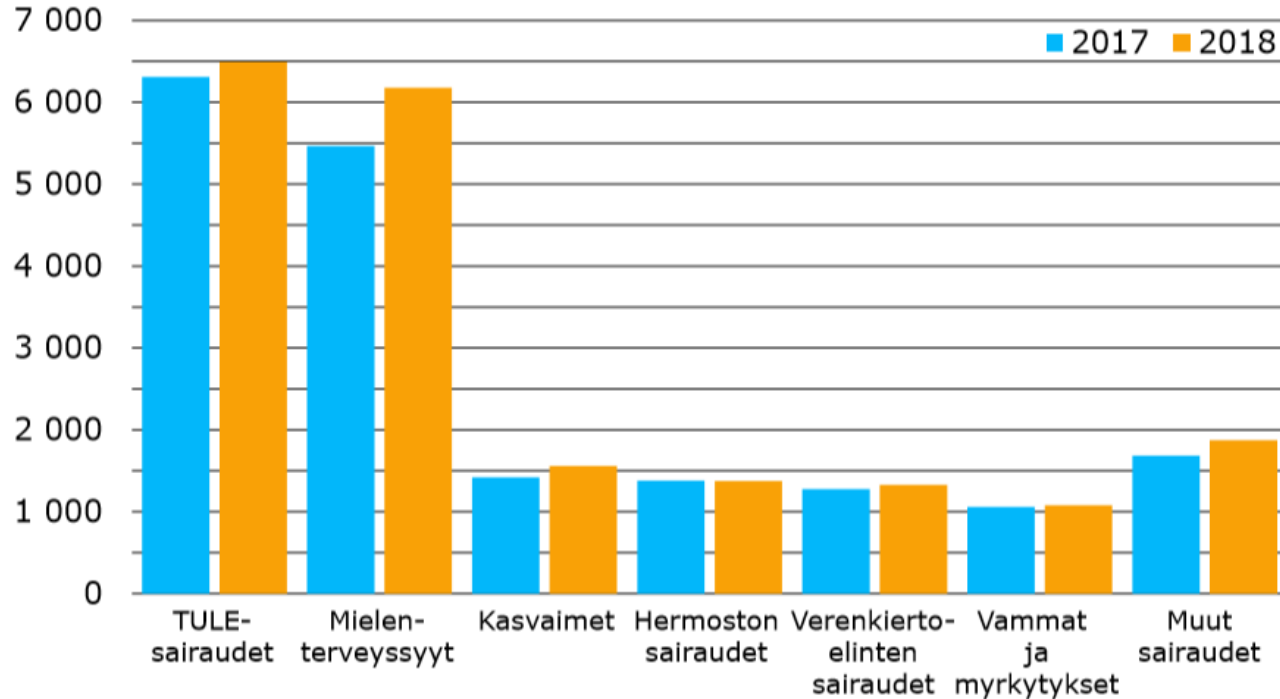

Työeläkejärjestelmästä vuosina 1990–2018 työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet työkyvyttömyyseläkelajin mukaan

Vuosina 2017 ja 2018 työeläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet sairauspääryhmän mukaan

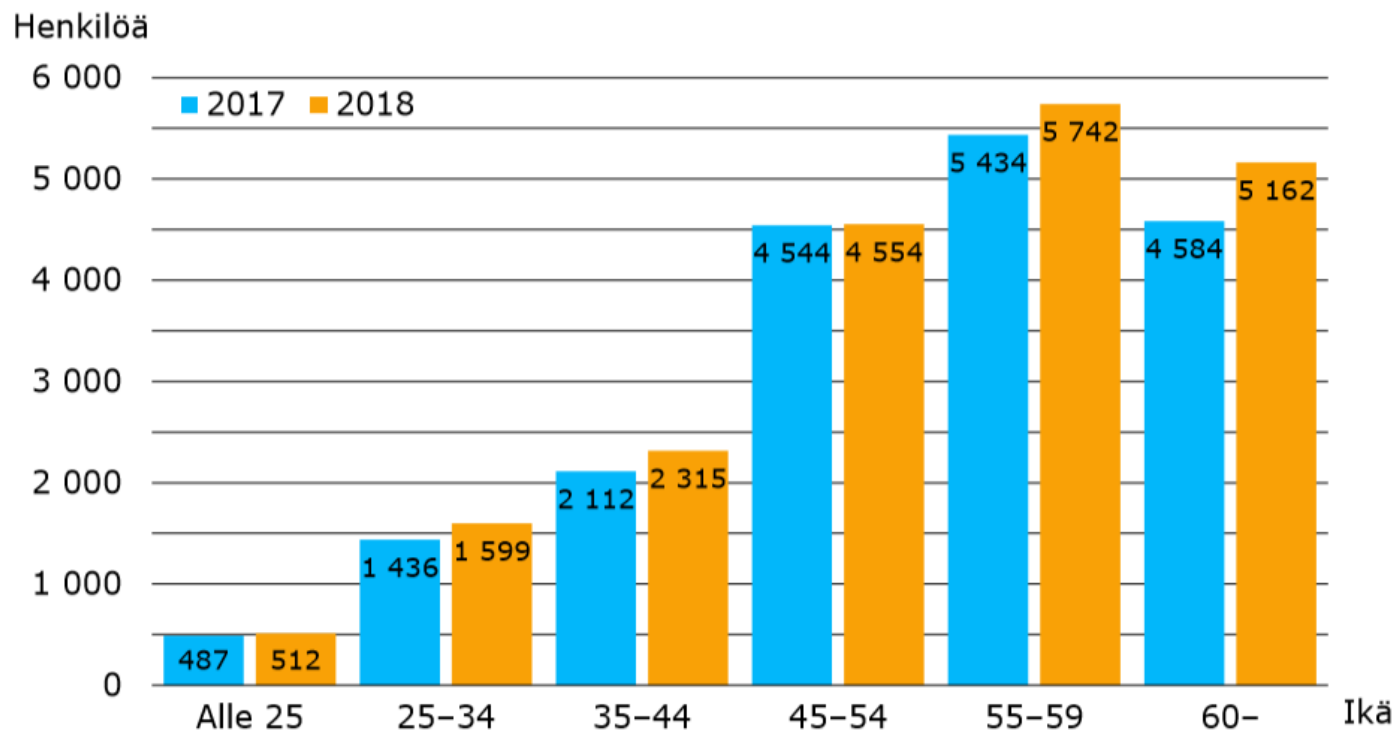
Henkilöä

Muutos 2017-2018	TULE-sairaudet	Mielen-terveyssyyt	Kasvaimet	Hermoston sairaudet	Verenkierro-elinten sairaudet	Vammat ja myrkytykset	Muut sairaudet
	184	709	141	-5	53	18	186
	3 %	13 %	10 %	0 %	4 %	2 %	11 %

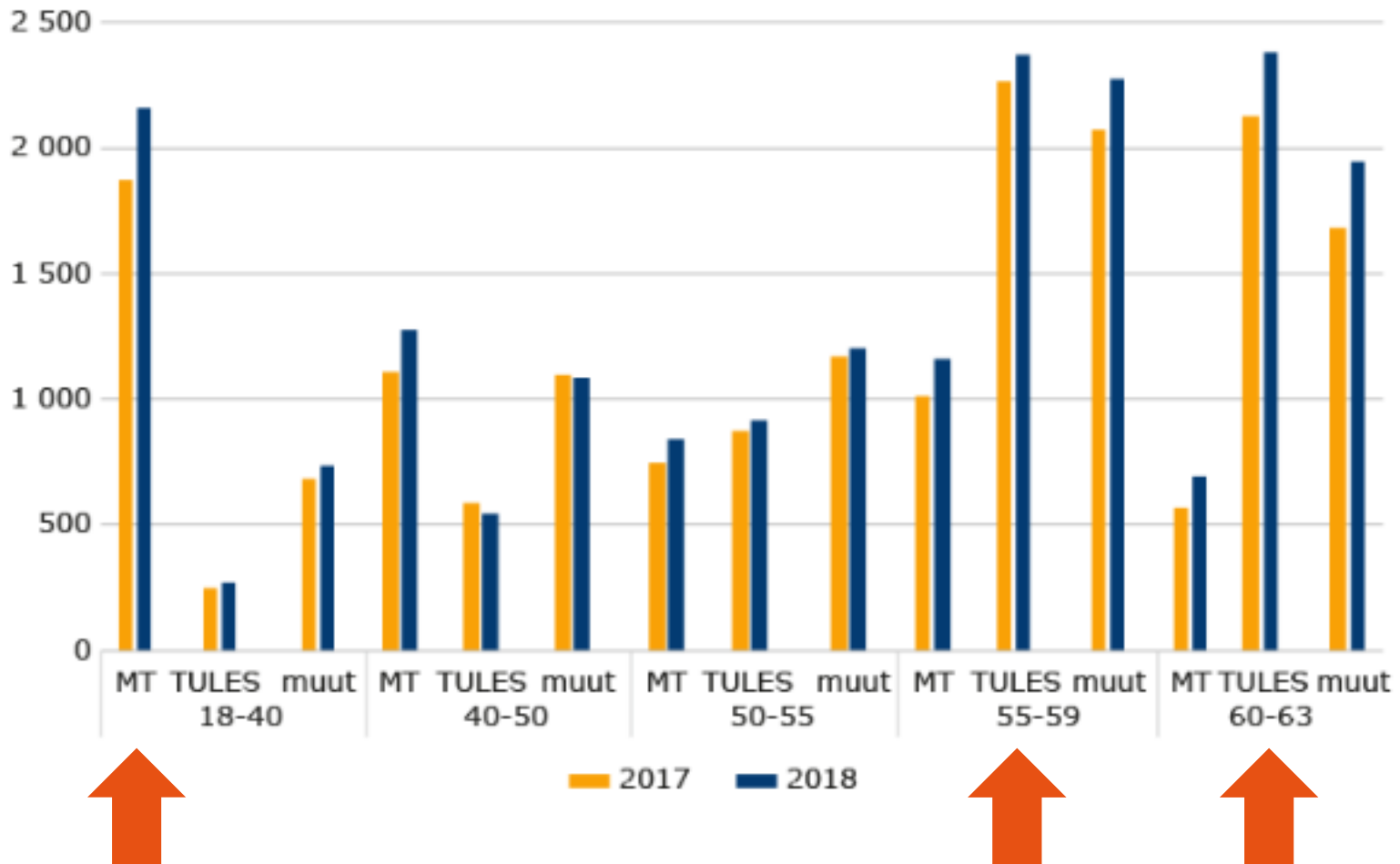
Vuosina 2017 ja 2018 työeläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet ikäryhmittäin

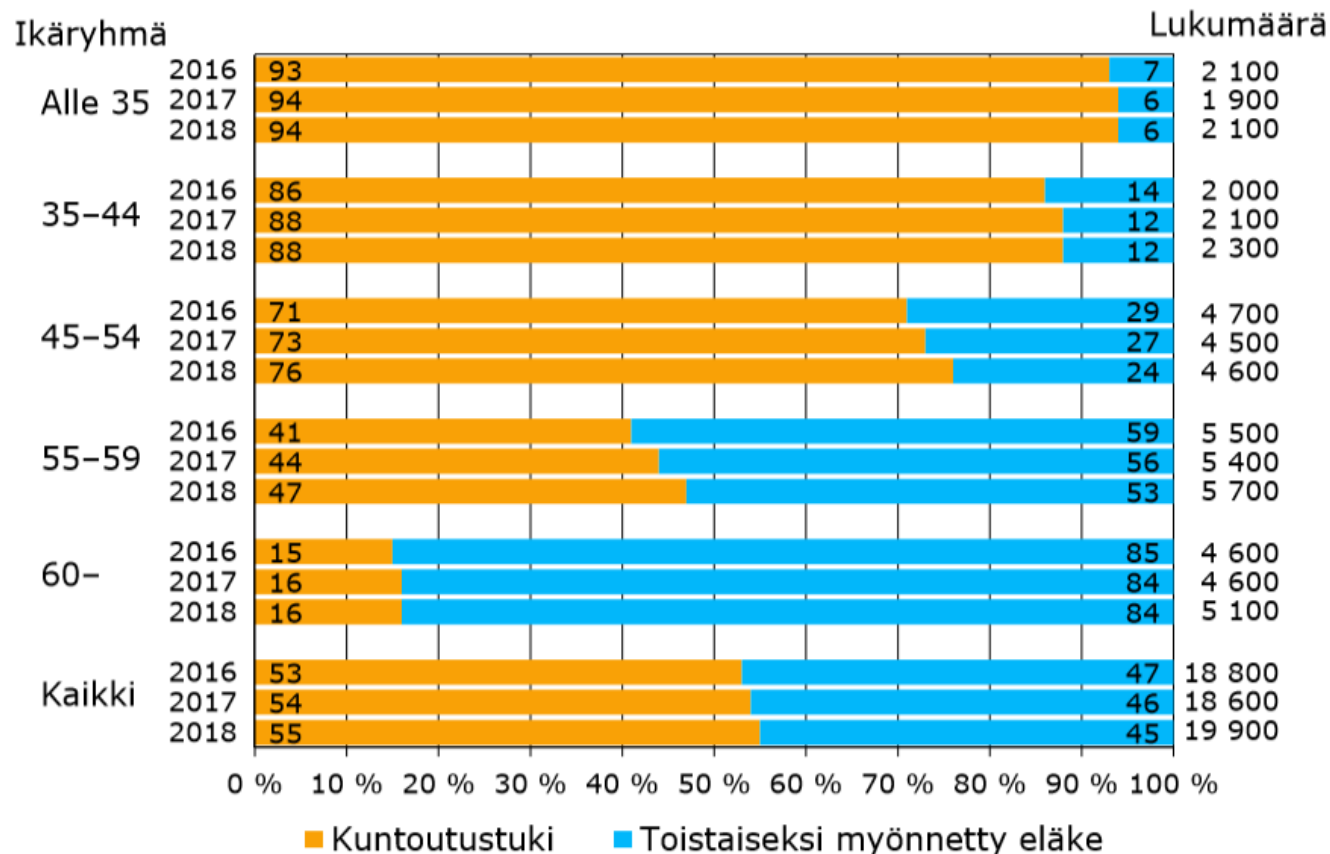
Muutos 2017-2018	25	163	203	10	308	577
	5 %	11 %	10 %	0 %	6 %	13 %

Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet iän ja diagnoosiryhmän mukaan 2017 ja 2018

Työeläkejärjestelmästä vuosina 2016–2018 työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet eläkkeen määräaikaisuuden ja iän mukaan

Työurien pidentyminen?

in

Työkyvyttömyyseläke oli Menieren tautia sairastavalle Anita Ojaselle helpotus. Ajan kuluessa hän alkoi kuitenkin kaivata arkeensa muutakin kuin lepoa ja harrastuksia, joten hän haki osa-aikatöitä potilasjärjestöstä.

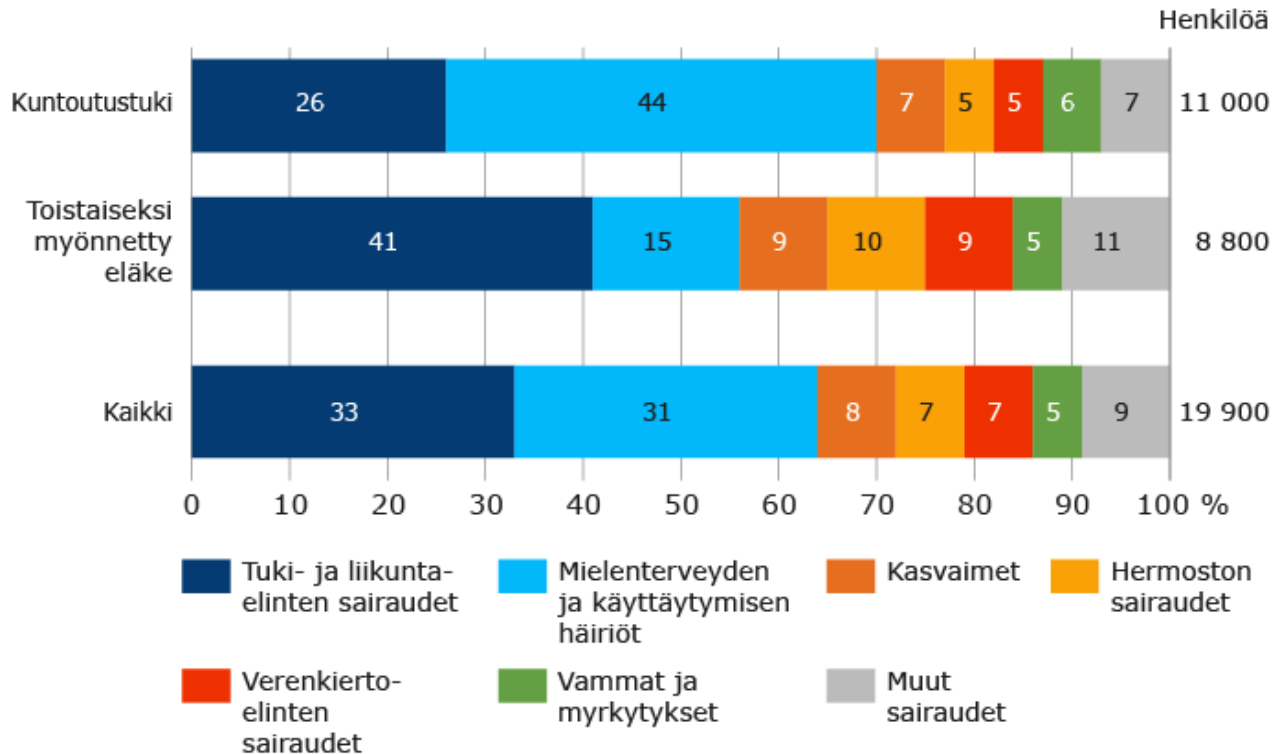
Työkyvyttömyyseläkkeen kriteerit

- 17- alin vanhuuseläkeikä
- työntekijän työkyky on sairauden, vian tai vamman johdosta heikentynyt **vähintään 2/5**; lisäksi, että eläkkeenhakijan ansiot ovat alentuneet vähintään 3/5 eli 60 % aiemmasta vakiintuneesta keskiansiosta.
- työkyvyttömyys on kestänyt tai työkyvyttömyyden arvioidaan kestävän **yhtäjaksoisesti vähintään vuoden ajan**.
- Otetaan huomioon:
  - eläkkeenhakijan koulutus
  - aikaisempi toiminta
  - ikä
  - asuinpaikka ja
  - muut näihin rinnastettavat seikat
- Hakemus, johon liitetty hoitavan lääkärin lausunto

Ketkä ovat työkyvyttömyyseläkkeellä?

- 2018 tk-eläkkeellä oli 138.868 henkilöä

Työeläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet eläkkeen määräaikaisuuden ja sairauspääryhmän mukaan vuonna 2018

Lähde: Eläketurvakeskus

Miltä muutos näyttää vakuutuslääkäarin näkökulmasta?

Mikä on näkemyksesi keskeisimmistä syistä työkyvyttömyyseläkkeiden lisääntymisen taustalla?

11 / 21

Aktiivimalli

8 / 21

Mielenterveysongelmat, erityisesti nuorilla

6 / 21

Työn murros ja työelämän vaatimustason koventuminen

5 / 21

Eläkeiän nousu

4 / 21

Väestön ikääntyminen

Muita syitä:

Medikalisaatio

Nousukauden vaikutukset

Kelan aktivoituminen

Työpaikkojen puutteet

Lihavuus

Mikä on näkemyksesi keskeisimmistä syistä työkyvyttömyyseläkkeiden lisääntymisen taustalla?

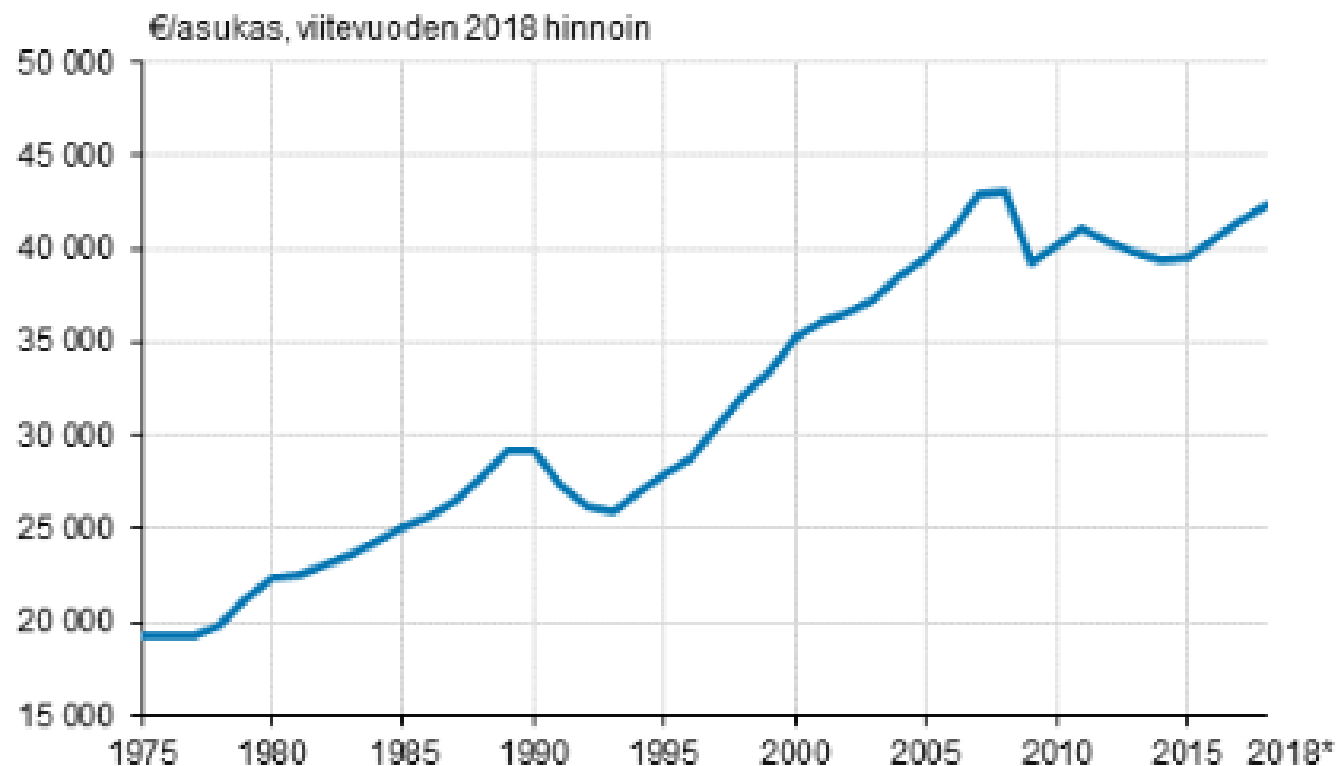
- Selvästi suurimpana syynä työkyvyttömyyseläkkeiden lisääntymisen taustalla nähdään olevan aktiivimallin (11 kommenttia)
  - *”Aina, kun on eläkkeelle vaihtoehtoisia toimeentuloreittejä vaikeutettu, lisääntyy paine eläkkeiden suuntaan. Viimeksi on tehty työttömyysturvaan kiristyksiä, mikä heijastuu eläkehakuisuuteen”*
- Aktiivimallin nähdään lisänneen työkyvyttömyyseläkehakemuksia erityisesti vanhemman väestön ja pitkäaikaistyöttömien parissa
  - *”Iäkkäimmillä aktiivimalli näkyy hakemuksissa.”*
  - *”Aktiivimallin käynnistäminen on mielestäni selvästi lisännyt pitkäaikaistyöttömien hakeutumista työkyvyttömyyseläkkeelle.”*
- Toiseksi suurimpana syynä pidetään mielenterveysongelmien lisääntymistä, erityisesti nuorilla (8 kommenttia)
  - *”Nuorten henkilöiden elämänhallintaongelmat, jotka ainakin osin johtavat psyykkisiin oireisiin”*
  - *”Mielenterveyspuolelle moniongelmaisuus ja hoidon toteutumisen kirjavuus (heikentyminen).”*
  - *”Nuorilla selkeästi mielenterveyden syyt. Onko diagnostiikka niiden osalta laadukasta ja onko tukea ja hoitoa riittävästi, näissä asioissa todennäköisesti olisi parannettavaa.”*

Mikä on näkemyksesi keskeisimmistä syistä työkyvyttömyyseläkkeiden lisääntymisen taustalla?

- Kolmanneksi eniten mainintoja saa työn murros ja työelämän vaatimustason koventuminen (6 kommenttia)
  - *“Työelämän muutokset; digitalisaation ja muihin muutoksiin sopeutumisen vaikeudet ja näiden lähinnä psyykkisen oireilun johdannaiset, suorittavan työn mahdollisuuksien väheneminen.”*
  - *”Työelämän lisääntyneet vaatimukset ja viime vuosina yt-neuvotteluissa irtisanotut henkilöt (ovat olleet osatyökykyisiä jo irtisanottaessa, eivät pysty työllistymään uudestaan)”*
  - *“Mahdollisesti työelämän muutokset, sen kasvaneet vaatimukset ja kiristynyt työtahti ainakin koettuna, työtehtävien muuttuminen”*
- Myös vanhuseläkeiän nousu nähdään yhtenä keskeisenä syynä (5 kommenttia)
  - *”Yhtenä syynä on nähdäkseni myös vanhuuseläkeiän nousu, maali ei vielä ole siirtynyt paljon, mutta hieman nuoremmat ikäluokat tiedostavat että se on konkreettisesti selvästi kauempana, jolloin saattaa tuntua mahdottomalta saavuttaa tuo aiempaa kauempana oleva tavoite ja matka jätetään saman tien kesken.”*
  - *“Aktiivisuusmalli yhdistyneenä vanhuuseläkeiän nousuun”*
  - *“Eläkeiän nousu (eläke ”karkaa”); ETK:n mukaan puolet hakemuksista 60+ ikäisiltä ja 2/3 55+ ikäisiltä.”*
- Eläkeiän kasvuun liittyen usein mainittiin myös yleisemmin työväestön ikääntyminen (4 kommenttia)
  - *“Eläkeiän nosto ja aktiivimalli sekä ikääntyminen”*
  - *“Väestön ikääntyminen”*

Kansantalous

Bruttokansantuote asukasta kohti

* ennakkotieto

Lähde: *Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito*

[Taulukko Excel-muodossa \(xlsx\)](#)

Päivitetty: 15.3.2019

KIITOS!

Elina Laavi

elina.laavi@tela.fi